

VELLS I NOUS DRETS DE L'ESTAT DEL BENESTAR.

IV Conferència del PSC, 19 i 20 de novembre de 2005

I. L'ESTAT DEL BENESTAR AVUI: VELLES NECESSITATS I NOUS DRETS

L'arribada al Govern de la Generalitat ha permès als/a les socialistes catalans/es obrir una nova etapa en la forma de governar i de construir un projecte social per a Catalunya. El nou escenari significa l'oportunitat per aplicar des de la Generalitat el programa teixit durant anys pel PSC i enriquit amb l'experiència en els diversos nivells de responsabilitat política en què ha participat i participa el nostre partit.

Estem implantant un **projecte de reforma social i de desenvolupament econòmic i territorial** que doni força a la societat catalana i la cohesioni a partir dels paràmetres que han definit tradicionalment el catalanisme d'esquerres i progressista al nostre país. Alhora, partim de la convicció profunda que Catalunya ha de **consolidar i aprofundir el seu sistema d'autogovern**, com a instrument principal i primordial per aconseguir aplicar el projecte social i de benestar. **L'objectiu social i l'objectiu polític han d'estar i estan indistricablement vinculats** i obeeixen conjuntament a la visió de present i futur que tenim per a Catalunya.

1.1 L'aposta per un model de benestar fort i una ciutadania responsable

El nostre ideari segueix la **tradició del socialisme humanista**, que defensa una concepció de l'individu responsable amb si mateix i amb els/les altres ciutadans/es. D'aquesta concepció se'n deriven valors universals: la llibertat, la igualtat, la solidaritat. D'aquesta concepció es deriva la necessitat d'assumir i tenir cura del vincle entre individu i societat perquè doni la plena llibertat de pensament i moviment a l'individu i permeti mantenir la societat com a xarxa integradora que sustenti el nostre mode de viure.

El nostre model és el **model social europeu**: un Estat del Benestar que combina com cap altre model mercat i sector públic, esperit de risc i solidaritat, creixement i redistribució, cohesió social i estímul a la llibertat i l'obtenció de beneficis.

En coherència amb aquest model, els/les socialistes hem reivindicat tradicionalment l'uropeització del nostre benestar. La voluntat de ser part activa en la construcció europea sempre ha passat també per la necessària **equiparació del nostre Estat del Benestar amb els models de benestar més avançats d'Europa**. Aquest acostament a Europa suposa també l'allunyament del model liberal imperant a EEUU; el rebuig a un sistema de benestar dèbil i residual que deixa desprotegides àmplies capes de la societat.

Actualment, però, Europa s'enfronta al repte de continuar fent possible aquest equilibri i, per tant, de seguir fent compatible el nostre model social amb la competitivitat i el progrés. En aquesta línia, molts dels sistemes de benestar més avançats d'Europa han iniciat serioses reformes per tal de garantir la seva viabilitat. Espanya i Catalunya no són alienes a aquest context general, amb el qual comparteixen una part d'elements, però se'n diferencien d'altres.

Per això, proposem abordar el futur del nostre Estat del Benestar a través d'una perspectiva reformista i basada en el realisme polític i social, tenint present tres pautes de partida generals:

1. Els/les socialistes concebem **l'Estat del Benestar com un gran actiu**: en efecte, les polítiques que configuren el model social europeu suposen també una **gran inversió productiva** capaç de dinamitzar l'economia gràcies a la inversió en recerca i desenvolupament i la millora dels factors productius i, en especial, del capital humà. Cal reforçar per tant aquesta orientació, seguint les recomanacions de l'agenda de Lisboa. D'altra banda, l'Estat del Benestar té un **important paper redistributiu**. Els/les socialistes entenem que és rellevant potenciar aquest aspecte de l'Estat del Benestar com a mecanisme corrector de les desigualtats que genera el mercat.

2. Reivindiquem el nostre **compromís amb els serveis públics** i amb els tres pilars clàssics de l'Estat del Benestar: educació, sanitat i pensions, als quals avui cal afegir les polítiques socials i la protecció contra la dependència. Però cal garantir i **assegurar la sostenibilitat** d'aquestes polítiques mitjançant mecanismes que no desvirtuin el nostre model de benestar (preveient la corresponsabilització dels beneficiaris en el finançament, mecanismes de gestió que garanteixin l'eficiència en la gestió dels recursos, etc.).
3. Cal recordar també que **les polítiques que configuren l'Estat del Benestar no poden ser, de cap de les maneres, promotores d'una cultura de la dependència**. Al contrari, aquestes han de servir perquè l'individu compti amb el suport necessari i amb les oportunitats per a desenvolupar autònomament el seu projecte de vida. És necessari potenciar un Estat incentivador, un Estat que vagi més enllà de la visió protectora i reguladora que tradicionalment s'ha atribuït a l'Estat del Benestar.

L'ampliació i la reforma de l'Estat del Benestar no han de deixar de banda la necessitat que els/les ciutadans/es assumeixin la seva responsabilitat en aquest nou context social. En aquest sentit, entenem que des de l'Estat es garanteixen uns drets, assolits històricament per les revolucions liberals i les lluites obreres, però que **a aquests drets es corresponen uns deures** que només es portaran a terme amb l'exercici d'una ciutadania responsable. Creiem que les necessàries reformes de l'Estat del Benestar requereixen d'una determinada **conducta ciutadana centrada en la corresponsabilitat o responsabilitat compartida amb l'administració**. Seria un contrasentit procurar major protecció si la ciutadania no actua de manera més responsable davant dels majors riscos que suposa la complexitat de la societat actual. Per tot això, els/les socialistes apostem per l'extensió d'una cultura de la corresponsabilitat entre la ciutadania que esdevingui un complement indispensable al nou model de benestar i de protecció. Aquesta cultura de la responsabilitat s'ha de promoure, també, a través de l'exercici de la pedagogia des dels poders públics.

Juntament amb la idea de responsabilitat, partim també de la plena consciència respecte a les restriccions que planteja el model de societat industrial posmoderna. Una situació que implica rebutjar el mite del creixement perpetu, substituït per la noció de sostenibilitat, pilar bàsic de qualsevol model que vulgui ser socialment rentable i políticament viable.

L'Estat del Benestar pateix una sèrie de limitacions materials tant pel que fa als recursos com pel que fa als instruments de què disposa. Els individus han de ser conscients d'aquestes limitacions i actuar de manera responsable respecte la resta de la ciutadania com a membres d'una col·lectivitat.

1.2 El socialisme davant dels reptes de l'Estat del Benestar

Els/les socialistes considerem que en la Catalunya del segle XXI la garantia per a la cohesió social continua passant per un Estat del Benestar fort i modern. No obstant, aquest gran projecte polític s'enfronta avui a una doble erosió.

En primer lloc, **assistim a una demanda d'extensió qualitativa i quantitativa alta del sistema de benestar**. D'una banda, ha d'afrontar les demandes no prou satisfetes d'una societat amb diverses fractures de desigualtat que, a Catalunya, no han rebut les polítiques adequades després de 23 anys de govern de centredreta. Als vells problemes de la societat catalana s'hi han afegit de nous, que han donat lloc a nous tipus de desigualtat i han propiciat noves situacions de risc social. Aquestes noves situacions de risc social van més enllà de les quals, fins fa poc temps, eren predominants.

Per un costat, ens trobem amb una sèrie de **riscos associats als canvis en el mercat laboral** fruit de la globalització de l'economia. L'evolució del mercat laboral en els últims anys s'ha caracteritzat per un cada cop major protagonisme dels processos de flexibilització i de descentralització de la producció. Això ha afavorit dinàmiques molt negatives en el mercat de treball com la seva segmentació, l'auge de la contractació temporal o la deslocalització d'empreses.

La progressiva precarització del mercat de treball ha augmentat les desigualtats existents en l'estructura social, originant una major polarització social i generant una gran inestabilitat laboral que ha perjudicat, especialment, aquells col·lectius que mantenen una relació més feble amb el mercat laboral.

Ens trobem en un context dominat per la incertesa que es troba relacionada amb la tendència creixent a crear un sistema de valors que posa l'individu i l'autonomia per sobre la comunitat i el bé comú. Fruit d'aquesta incertesa apareix el risc de ruptura social que podem relacionar amb el trencament de la cohesió social com a conseqüència de l'augment de les desigualtats i la manca d'expectatives.

Un altre factor de risc és el que prové dels **canvis en el model de família**, de l'envelliment i del sorgiment de situacions de dependència que escapen a la voluntat dels individus i que, potencialment, pot afectar tothom independentment de la seva situació en l'estructura socioeconòmica.

L'afflorament d'aquestes noves situacions de risc genera la necessitat d'un major coneixement d'aquestes situacions i un plantejament molt més extens de les respostes que les institucions han de donar-hi.

En conseqüència, cal plantejar la manera de **formular i garantir aquests nous drets socials** derivats de les necessitats actuals per fer front a aquestes incerteses, al mateix temps que mantenim la **protecció i la vigència dels "vells" drets del benestar** dels individus. En aquest

sentit, des del socialisme català entenem que les reformes institucionals són imprescindibles per fer front a les reformes socials que plantegen tant les velles com les noves necessitats.

En segon lloc, no podem amagar l'existència d'un **problema de sobrecàrrega** de l'Estat, una maquinària pública desenvolupada però amb problemes d'agilitat per respondre eficaçment a les noves demandes que planteja la societat. Aquesta *sobrecàrrega* no s'ha d'entendre des d'una òptica conservadora (que l'explicaria per un excés de funcions innecessàriament assumides per l'Estat), sinó des d'una òptica progressista: la configuració de les nostres institucions no arriba a cobrir totes les necessitats prioritàries derivades dels "vells" i dels "nous" drets socials.

Aquesta situació ens obliga a actualitzar la proposta transversal del socialisme català als reptes actuals, per tal de garantir el manteniment i el reforçament de l'Estat del Benestar a Catalunya sota dos principis: **agilitat i reactivitat**.

1. Una condició indispensable per aconseguir-ho és l'**increment de la productivitat del sector públic**, entesa des d'una perspectiva social. Les institucions públiques han de ser capaces de produir més benestar i més servei públic per cada unitat d'esforç realitzada per la ciutadania a través de l'Estat. Igualment, el reforçament del benestar al segle XXI passa per configurar **unes institucions més àgils, més eficients i més confiades en la societat**, que permetin la distribució correcta i sostenible de funcions de redistribució i cohesió social entre els agents públics i els agents socials.

2. En aquest sentit, **el projecte socialista aposta clarament per l'impuls i el reforçament de l'eficiència en les Administracions Públiques** per tal de garantir uns millors serveis a la ciutadania i poder desenvolupar un Estat del Benestar caracteritzat per l'eficiència en el seu funcionament.. En la consecució d'un sistema de benestar eficient els nous models de gestió han de ser un element clau a través del qual es reforci l'ocupació pública modernitzant-se i adaptant-se a les necessitats de la societat. Els nous models de gestió ens han de proporcionar, per tant, un model d'ocupació pública més responsable i eficient.

3. **La qualitat ha de ser un altre element clau dels serveis públics.** La productivitat i l'eficiència de les Administracions Públiques són elements claus per tal de proporcionar uns serveis de qualitat i per tal de tenir un Estat del Benestar veritablement modern i desenvolupat. Cal una definició rigorosa dels estàndards de qualitat que han de complir aquests serveis i cal garantir-los a través d'un control estricte. La garantia de l'homogeneïtat dels estàndards de qualitat dels serveis finançats públicament és imprescindible pel manteniment de l'equitat del sistema, així com, per la legitimació de l'existència del sector públic, l'existència d'un Estat del Benestar fort davant la ciutadania. Uns nivells elevats de qualitat suposen, a més, un reforçament del sistema en desincentivar l'ús del sector privat d'una important part de la població a la vegada que això reverteix positivament, de nou, sobre la qualitat dels serveis prestats.

2.3. Reforçar l'Estat del Benestar: finançament i coordinació entre administracions

En aquesta situació, el socialisme català s'ha de qüestionar per les **demandes** (què necessita la societat des de la nostra perspectiva d'esquerres) i per les **polítiques** (com podem actuar per satisfer aquestes necessitats), sense perdre de vista les restriccions existents sobre les decisions que els agents públics són capaços de prendre.

Els instruments de què disposen les institucions públiques per respondre a aquestes demandes i aplicar noves polítiques han de servir per garantir la **protecció de la ciutadania davant de les diferents contingències i situacions de risc** amb què es trobaran al llarg del seu cicle vital de manera que gaudeixin, en tot moment, de la màxima protecció possible.

La rapidesa amb què es produeixen certes transformacions en la nostra societat poden generar una sensació d'incertesa i de desprotecció molt acusada que pot tenir com a conseqüència la reticència als canvis i que pot portar a una societat enemiga del progrés. Davant d'això cal una resposta efectiva que passa, sense cap mena de dubte, per un retorn al paper d'un **Estat fort com a principal garant de protecció de la ciutadania**. Però es tracta d'una protecció que va molt més enllà de la simple garantia contra les agressions físiques que es propugna des de la dreta. Necessàriament el concepte de protecció que es propugna des del socialisme ha de ser més ampli, incloent els principals àmbits de la vida de les persones.

La protecció s'ha d'aconseguir a través de la **regulació** però aquesta regulació no s'ha de dur a terme de manera unilateral per part de l'Estat. Perquè la societat avanci veritablement cal una regulació en què la ciutadania pugui participar de manera àmplia i que proporcioni àmplies quotes de transparència. Defensem fermament un Estat regulador, on l'acció reguladora es basi en la **transparència** i en la **participació** ciutadana. Només a través de la confiança de la ciutadania en l'Estat és possible la construcció d'una societat unida, justa i solidària. No obstant, la regulació de l'Estat no ha d'oblidar mai la seva missió essencial: garantir la llibertat, esperonar la iniciativa i fomentar així la igualtat real i efectiva.

En aquest context, la participació ha de traduir-se en un major protagonisme dels agents socials i dels/de les professionals que són responsables directes de la prestació dels serveis. **Cal que els límits de l'acció pública en matèria social no estiguin marcats per la sola capacitat de les institucions públiques, sinó pel potencial de la coalició entre aquestes i els agents socials**. Tenint present que, en cap cas, aquests poden esdevenir substituïts de l'Estat.

Una de les característiques fonamentals del nou Estat del Benestar ha de ser la **flexibilitat i la capacitat d'adaptació a les contingències**. Ens trobem davant d'una societat cada cop més complexa i més diversa que, per tant, presenta necessitats molt més nombroses però també molt més

heterogènies i aleatòries. En aquest context, des del socialisme català creiem que l'Estat del Benestar ha de ser el suficientment flexible per **donar resposta a bona part d'aquestes noves necessitats a través d'una major pluralitat en l'oferta, augmentant la capacitat d'elecció de la ciutadania.**

Només amb la garantia d'un Estat del Benestar capaç d'adaptar-se a la gran varietat de necessitats de la societat aconseguirem la veritable igualtat d'oportunitats i una societat més justa. La nostra actuació des dels poders públics ha d'anar en aquesta direcció, alhora que ha de fer un esforç per **fomentar els valors de la solidaritat i de la igualtat** com a instruments bàsics per la consecució del progrés econòmic i social.

Ara bé, el context actual –marcat per la inevitable escassetat dels recursos i per les limitacions pressupostàries– ens impulsa a repensar el paper de la despesa pública en el nou model de benestar. Hem de passar de l'assistència a la inversió. Des del socialisme català apostem per un **sistema de benestar basat en les inversions en recursos socials**. Fins ara, l'Estat del Benestar s'ha mostrat capaç de redistribuir riquesa però no ha aconseguit plenament garantir la igualtat d'oportunitats. Per aquest motiu des del socialisme català proposem un nou sistema de benestar que funciona a partir d'actius, que es preocupa pel desenvolupament d'actius en mans de les persones i que no només funciona de forma reactiva, sinó que s'anticipa i és capaç d'incidir positivament en el desenvolupament de la capacitat de les persones.

Prenem com a exemple l'aposta per una gran inversió en escoles bressol i en educació infantil. Aquesta inversió augmenta la qualitat de vida dels infants i incideix en el seu potencial desenvolupament el que suposa una externalitat positiva per a la societat, a la vegada que és un important factor de reducció de les desigualtats en tant que fomenta la igualtat d'oportunitats entre els infants independentment del seu origen. Alhora aquesta inversió contribueix a augmentar la població activa en la mesura en què alleugereix les càrregues familiars, que principalment assumeixen les dones, incrementant, també l'ocupació, contribuint així al retorn de la inversió, en forma de contribucions i ingressos fiscals addicionals.

Per fixar correctament una proposta viable i ambiciosa sobre els serveis i el finançament que hem de destinar, és absolutament necessari distingir entre els diferents components que acaben configurant un determinat model de benestar. En el debat polític sovint aquesta distinció no es produeix, de manera que es contraposen dos models extrems, sense distingir la varietat de matisos que la realitat permetria. En efecte, la socialdemocràcia clàssica ha defensat tradicionalment els serveis públics universals, finançats i proveïts per l'administració. Aquest model s'ha contraposat a l'opció preferida per les corrents conservadores: la privatització dels serveis i el lliure mercat. Però, com dèiem, la realitat és cada cop més complexa i, per a cadascun dels serveis, cal plantejar-se una decisió per a cadascun dels següents aspectes:

- **El finançament de la despesa:** els/les socialistes defensem un sistema en què la despesa sigui eminentment pública, ja que d'aquesta manera es fa possible l'accés a la ciutadania, independentment del seu nivell de renda. Ara bé, les limitacions pressupostàries poden també fer recomanable corresponsabilitzar una part de la societat en el finançament dels serveis que rep per tal que aquests puguin ser destinats a un nombre major de ciutadans/es.
- **La titularitat, provisió o gestió del servei,** que pot ser pública o privada. La primera permet un major control sobre els estàndards de qualitat i pot ser més barata si la gestió és eficient, en estalviar-se el benefici o retribució de l'accionista que exigeix la gestió privada. En canvi, la concessió o concert amb el sector privat o no governamental pot ser més recomanable en determinats serveis (com s'ha demostrat ja en alguns serveis municipals).
- **El mecanisme d'assignació de recursos:** aquest pot estar centralitzat (si és així, normalment en mans de l'administració) o es pot deixar en mans del mercat. Mentre la primera opció permet un control en benefici d'una assignació homogènia, la descentralització pot ajudar a permetre llibertat en la gestió allà on els serveis es presten molt a prop de l'individu sense que això perjudiqui la igualtat entre la ciutadania.
- **El grau d'extensió del dret d'ús o accés al servei.** Els/les socialistes apostem per la universalització dels serveis, és a dir, per dotar-nos del màxim grau d'extensió en aquells serveis que considerem bàsics en els quatre pilars del nostre sistema de benestar.

Davant la complexitat creixent de la realitat, els/les socialistes reivindiquem i renovem el nostre compromís amb la justícia social, la llibertat i la igualtat. Cal defensar que les administracions on governem facin possible **que tothom tingui accés als serveis bàsics de benestar independentment de la seva renda, garantint l'equitat en l'accés i la qualitat del servei.** Estem encara molt lluny d'assolir aquesta màxima que, aplicada a cadascun dels àmbits de necessitat – tradicionals o nous – ens ha de permetre construir un discurs sòlid i sense fissures.

La concreció d'aquesta màxima, però, supera la simplicitat del clàssic i maniqueu debat entre més o menys Estat, més o menys despesa pública. El nostre compromís per un Estat del Benestar potent, que garanteixi l'equitat en l'accés i no generi exclusió per raons de renda, és plenament compatible amb una diversificació en les combinacions dels factors anteriorment assenyalades.

Finalment, en la nostra voluntat de millora dels serveis públics, resulta imprescindible una **major coordinació entre els diferents nivells de l'Administració Pública** per tal de garantir l'eficiència i l'eficàcia en el funcionament de l'Estat del Benestar. És necessària una clara distribució de funcions entre els diferents nivells administratius que respongui al principi de subsidiarietat.

Entenem que el **nivell local ha de ser la primera instància en gestionar moltes de les polítiques de benestar**, en ser el nivell de govern més propera a la ciutadania i, per tant, més coneixedor de les seves necessitats i demandes. La Generalitat ha de servir per integrar aquestes actuacions i coordinar els ens locals per tal que no es donin diferències en la cobertura i la prestació de serveis en les diferents zones del territori. En aquest esquema, l'Administració General de l'Estat ha de desenvolupar una funció de regulació general de les bases del benestar, que garanteixi la igualtat de serveis entre tota la ciutadania i asseguri la plena col·laboració entre els territoris i Administracions de l'Espanya plural. En aquest punt és necessari posar de manifest que les Comunitats Autònomes a Espanya són responsables de les polítiques de benestar amb més demanda i creixement de la despesa, i això succeeix mentre encara no tenim la clau dels nostres ingressos. Cal, per tant, avançar cap a un sistema de finançament que permeti gaudir de més ingressos i més capacitat normativa.

Tanmateix caldrà avançar molt en la coordinació interadministrativa per tal d'aconseguir que **l'eix central del sistema sigui la persona atesa**. Que siguin les administracions actuant les que es coordinin i es posin d'acord per tal d'oferir a la ciutadania el servei o recurs que en cada moment necessita. Cal transformar el sistema actual en el qual, masses vegades, els/les ciutadans/es que requereixen atenció han d'anar d'una a altra finestra –diferents serveis municipals o de la Generalitat- per tal de cobrir les seves necessitats. El principi de **finestreta única** esdevé essencial per tal de centrar l'esforç en les necessitats reals de cada persona atesa.

En definitiva, els/les socialistes manifestem el nostre compromís amb el reforçament del model social europeu i apostem per aprofundir el sistema de serveis que hauria de caracteritzar un model de benestar d'elevada qualitat. Per seguir en aquesta línia, resulta imprescindible avançar en polítiques de reforma i consolidació, basades en els següents eixos:

- 1.- El personal que presta els serveis i la forma en què aquests són prestats.
- 2.- La possibilitat d'elecció dels serveis i d'adequació a les necessitats de la ciutadania.
- 3.- La consolidació del finançament públic i el paper dels/de les usuaris/àries en el sosteniment de determinats serveis.
- 4.- La col·laboració externa dels agents socials, especialment empresaris/àries i sindicats.
- 5.- La subsidiarietat dels diferents nivells de l'administració: el món local i la cooperació entre administracions.

* * * * *

Les principals actuacions d'aquest Estat del Benestar han de tenir com a objectiu bàsic quatre àmbits centrals. En primer lloc, **l'educació** ha d'esdevenir un instrument fonamental en la nostra tasca de reducció de les desigualtats. Els/les socialistes entenem que l'educació és una eina imprescindible per garantir la igualtat d'oportunitats i per formar individus lliures i responsables. L'accés igual a l'educació per a tothom independentment de la seva procedència i una educació pública de qualitat són instruments determinants en la consecució d'una societat més justa i igualitària. Només si garantim les mateixes oportunitats educatives dels infants podem aspirar a limitar els efectes de la reproducció social de les desigualtats evitant que la riquesa dels pares sigui l'element determinant en els ingressos futurs dels fills.

En segon lloc, el **model sanitari** català ha de garantir la major qualitat de vida possible a tothom i el major benestar. Per això des del socialisme català creiem que és fonamental un **sistema sanitari de finançament públic universal i equitatiu en l'accés i en la qualitat**. Apostem per un nou model de salut on la ciutadania esdevingui l'eix central del sistema. Així, s'ha d'assegurar una major participació ciutadana en la definició dels serveis, s'ha de millorar l'accessibilitat a la totalitat dels serveis i augmentar-ne la seva qualitat. Un nou model de salut que també compti amb els/les professionals tant per la seva participació en el disseny dels serveis com pel que fa la necessitat de canviar actituds i d'establir incentius per a una millora dels serveis. Finalment, no hem d'oblidar la importància de potenciar la territorialització en la millora de la gestió dels serveis de salut.

Les **pensions** han esdevingut un dels principals instruments de lluita contra la pobresa en el nostre país. Per aquest motiu cal que aquestes pensions no pateixin una pèrdua d'aquesta capacitat de prevenció contra la pobresa i, des del Partit dels Socialistes de Catalunya, continuem apostant per unes pensions que garanteixin el poder adquisitiu de les persones. Tanmateix apareix la necessitat d'un major control dels recursos per tal d'assegurar la sostenibilitat del sistema. Pensem que tant l'establiment d'incentius per allargar, de manera voluntària, l'edat de jubilació més enllà dels 65 anys com la fixació de penalitzacions per als casos de jubilacions anticipades poden resultar positives per a un creixement sostenible de la despesa.

Un dels principals reptes a què haurem de fer front en els propers anys és el desenvolupament del nostre sistema de serveis socials, que ha esdevingut el quart pilar de l'Estat del Benestar. És imprescindible una **modernització i universalització** dels serveis socials, extenent-los a la totalitat de la societat com a dret de ciutadania. Dintre del sistema de serveis socials trobem dos àmbits d'especial rellevància.

En primer lloc, ens enfrontem a un augment important del nombre de persones grans dependents com a conseqüència del progressiu envelliment de la població. Els/les socialistes creiem que hem d'afrontar aquesta situació a través de l'extensió d'un seguit de **serveis per a la promoció de l'autonomia personal i d'atenció a la dependència** que tinguin en compte, en tot moment, els reptes de caràcter crònic que les situacions de dependència plantegen. El principal objectiu d'aquestes mesures és el de

mantenir la qualitat de vida d'aquestes persones, a la vegada que repercuteixen de manera positiva en la resta de la societat quant a la creació d'ocupació i l'entrada en el mercat laboral de moltes persones fins aleshores dedicades de manera exclusiva a l'atenció a persones dependents.

D'altra banda, els canvis en les estructures familiars han convertit les polítiques de suport a les famílies en elements indispensables pel manteniment de la qualitat de vida de les unitats familiars. En el nostre país aquest tipus de polítiques es caracteritzen per la seva feblesa i per la poca rellevància que tradicionalment se'ls ha concedit des dels poders públics. Els/les socialistes som conscients de la mancança que la nostra societat pateix en aquest àmbit i apostem per impulsar el desenvolupament de polítiques familiars fortes i capaces de respondre a les necessitats de les famílies.

Per respondre als reptes que les noves condicions socials han creat, el **Partit dels Socialistes de Catalunya aposta pel progrés i per la justícia social i aquesta aposta ens duu a defensar un model de benestar avançat** i d'acord amb els desafiaments dels nous temps. El nostre partit té un compromís clar: la garantia d'una societat més igualitària i més justa, d'una societat on el benestar esdevingui l'eix central de la seva identitat col·lectiva. Avui, el benestar ha esdevingut la principal garantia de llibertat real per als individus. **Els/les socialistes tenim plenament assumida la nostra condició de partit del progrés i de la cohesió de Catalunya.** La nostra raó de ser és l'aplicació dia a dia d'aquesta profunda convicció.

II. EDUCACIÓ

2.1. L'educació com a promoció d'individus lliures i responsables

El Partit dels Socialistes de Catalunya s'ha caracteritzat sempre pel seu èmfasi en la necessitat de garantir una educació de qualitat i accessible per a la totalitat de la població. Considerem que l'educació és un **instrument bàsic per a la promoció, la cohesió social i la formació d'individus lliures i responsables**. Una societat més educada serà una societat amb més recursos, una societat més avançada, una societat amb menys desigualtats i, per tant, serà una societat molt més cohesionada.

L'educació esdevé fonamental quant a la consecució d'una veritable igualtat d'oportunitats. Amb la garantia d'una educació pública amb un accés equitatiu i amb elevats nivells de qualitat s'aconsegueix tenir una societat més formada i això és sinònim d'una societat més avançada socialment i econòmica.

L'educació, a més de l'adquisició de coneixements i habilitats, també ha de fonamentar-se en l'adquisició d'un seguit d'estratègies, hàbits i valors, que ajudin als/les nens/es i joves a madurar i créixer com a persones lliures i responsables. El compromís de les famílies esdevé essencial en aquest objectiu.

Per tal d'augmentar la qualitat de l'educació, però, es fa necessari augmentar els recursos que s'hi destinen. En els darrers dos anys el govern de la Generalitat ha fet una esforç important en aquesta direcció, però no hem d'oblidar que **la despesa pública per alumne/a a Catalunya és netament inferior que la mitjana europea** – amb una diferència d'uns 1.000 euros per alumne i any -, de manera que caldrà continuar l'esforç actual per europeïtzar, també en aquest cas, el nostre sistema educatiu.

En la lluita contra la desigualtat és fonamental impulsar els mecanismes necessaris per garantir la **continuïtat dins el sistema educatiu**. Hem de tenir en compte que una rellevant font de desigualtat és precisament la permanència. Existeix una major tendència a l'abandonament dels estudis a edats més joves entre les persones de renda més baixa i això acaba condicionant de manera clara les futures oportunitats i constreyniments a què la persona s'enfrontarà. Per aquest motiu, continuarem treballant per l'ampliació i l'extensió del sistema de beques que permeti a la ciutadania romandre en el sistema educatiu més enllà de l'ensenyament obligatori.

En el context actual, amb l'aparició de noves situacions de risc que, potencialment, poden afectar a una gran part de la població, **l'educació és un instrument òptim per enfrontar aquests riscos i incerteses**. Especialment les incerteses derivades dels canvis en el mercat de treball creen la necessitat de majors recursos formatius per fer-hi front. Així, esdevé indispensable comptar amb una major formació de base però també

amb una formació continuada de major qualitat que permeti una major flexibilitat en l'adaptació dels/de les treballadors/es a les diferents contingències sorgides en el mercat laboral.

Els/les socialistes pensem que cal continuar adreçant esforços a garantir i potenciar una educació pública de qualitat en tots i cadascun dels nivells educatius. Només d'aquesta manera serà possible aconseguir una disminució, cada cop major, **de les desigualtats d'origen** i serà possible la consecució d'una veritable **educació democràtica**.

2.2. Cap a la renovació ambiciosa del sistema educatiu

La I Conferència Nacional del PSC va assolir el compromís del partit amb la necessitat d'una renovació del sistema educatiu. Avui reiterem aquest compromís i demanem que entri en l'agenda política. Cal una **política educativa que garanteixi la responsabilitat, el compliment dels deures i el manteniment de determinats nivells de qualitat a tots els centres educatius sostinguts amb finançament públic**. Cal una reforma molt important de les estratègies i dels mètodes emprats fins a l'actualitat en l'aplicació i el desenvolupament d'aquesta política educativa, actualitzant la concepció pública amb què definim el sistema educatiu. En aquesta reforma, però, cal abandonar la idea de solucions generalistes. Al contrari **són necessàries respostes particulars adaptades al territori, al sector i a l'oferta, una política que es basi en els tres moments de l'educació**.

La necessària flexibilitat en la reforma del sistema haurà d'anar acompanyada d'un **nou model de centre educatiu, amb personalitat pròpia i autonomia de gestió**. Un centre amb un equip de professionals estable i cohesionat que garanteixi una bona gestió i una organització eficient, comptant amb la participació activa de tota la comunitat escolar.

Aquest nou centre educatiu, per tal de donar les respostes adients a la realitat social que l'envolta, estarà connectat en xarxa amb altres escoles i serà un **centre obert a la comunitat local**, que doni resposta a la demanda no inclosa en l'educació obligatòria (escola bressol, cicles formatius, etc.) i que estigui obligat a rendir comptes davant d'aquesta comunitat.

Tanmateix, per a poder exercir aquest nou rol social, **l'administració haurà de vetllar per tal que aquests centres comptin amb instal·lacions, equipament i recursos econòmics suficients**, i amb una xarxa de serveis de recursos específics (educatius, psicològics, mèdics i socials) que li permetin exercir com a escola inclusiva i coeducadora.

D'altra banda, en aquesta reforma també s'han de tenir presents elements com l'augment dels/es usuaris/es i les noves necessitats que es generen, de manera que sigui possible assegurar la sostenibilitat del sistema educatiu públic. **Diversitat i subsidiarietat** esdevenen, des

d'aquesta perspectiva, valors molt importants de cara al futur de la política educativa.

El sistema educatiu necessita, també, trobar un **punt de contenció en la regulació** impulsada per les administracions, ja que una regulació excessivament intervencionista pot generar ineficiència i degradar la llibertat en l'ensenyament.

Un altre element que cal introduir en el sistema és la **lliure elecció del servei**, sempre que es garanteixi que la possibilitat d'elecció és efectiva per al conjunt de la societat i que la qualitat del servei serà la mateixa. Finalment, creiem que els canvis en el sistema han de tenir la complicitat i el recolzament de la ciutadania en tant que principal beneficiària del sistema educatiu.

Partint d'aquests valors i principis, **la reforma del pilar educatiu ha d'anar ajustant la concepció d'ensenyament al cicle vital complet de l'individu**. Avui l'educació ja no té límits rígids en la vida de l'individu, abastant des de l'etapa infantil en les escoles bressol fins a l'edat adulta de l'individu que millora i aprofundeix la seva formació contínua.

Per això s'ha de prosseguir en la línia d'**estendre la xarxa pública d'escoles bressol**, com a instrument en la garantia de la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.

Ara bé, les majors desigualtats en la continuïtat en el sistema educatiu en funció de l'origen de les persones es donen en els nivells educatius superiors. Per aquest motiu, considerem que un element indispensable per accedir als nivells educatius postobligatoris rau en la qualitat dels primers nivells educatius que permet l'accés i la continuïtat a l'educació postobligatòria. En aquest sentit els/les socialistes defensem **potenciar una educació pública de qualitat en els nivells primari i secundari que permetin una autèntica igualtat d'oportunitats en l'accés als nivells educatius superiors**.

En aquesta direcció, un dels principals reptes que tenim plantejats és **fer front al creixent fracàs escolar, especialment en l'etapa de l'educació secundària obligatòria**. Caldrà repensar l'estructura educativa, que en allargar l'escolarització obligatòria fins als 16 anys ha vist estancar l'increment de l'èxit escolar. Caldrà, doncs, replantejar-nos la possibilitat de diversificar l'itinerari curricular a partir del segon cicle d'ESO, per tal que aquells/es alumnes que ho desitgin puguin cursar matèries que els orientin per accedir directament a mòduls de formació professional.

La **formació universitària** hauria de suposar, en l'actual context d'incertesa, una certa garantia respecte l'ocupació i els ingressos futurs. En aquest sentit, els/les socialistes considerem l'educació universitària també com un mecanisme de reducció de les diferències per qüestions de procedència.

Tanmateix, no podem deixar de banda quina és la **funció social de la universitat: una educació capaç de generar pensament crític**,

arrelat en la tradició cultural que ens ha precedit, i autònom; al mateix temps que **una educació general que formi individus capacitats** per a les tasques específiques que requereix la nostra societat. La qualitat i l'excel·lència en la formació universitària són absolutament imprescindibles si volem que Espanya i Catalunya comptin amb un sistema universitari generador de cultura a nivell internacional. No obstant, avui la universitat no és aliena a la banalització de la ciència i la cultura i a la degradació de la qualitat en procés de transmissió de coneixement i de pensament en l'àmbit universitari. **Resulta imprescindible promoure la inversió en excel·lència**, que ha de significar més investigació, més professionalitat, però també, un major compromís amb la missió cultural i humanista de la institució.

D'altra banda, la situació actual presenta un clar biaix pel que fa la procedència dels estudiants universitaris amb un clar predomini de les persones provinents de famílies de renda mitjana i de renda alta. Per aquest motiu des del Partit dels Socialistes de Catalunya volem seguir amb l'impuls ja iniciat vers una major igualtat d'oportunitats. Entre altres, cal **una nova manera d'organitzar el sistema de beques, que ha de passar indubtablement per l'increment de la quantia d'aquestes beques**, per tal de cobrir les necessitats bàsiques dels/de les estudiants.

Una formació professional de qualitat és una característica principal dels sistemes educatius més desenvolupats d'Europa. En la nostra voluntat d'igualar-nos amb Europa hem de potenciar una **formació professional de qualitat i adequada a les demandes que es fan des del sector econòmic**. El Partit dels Socialistes de Catalunya aposta per una formació professional que suposi un accés sense dificultats a un treball de qualitat i que garanteixi una millora de la productivitat i de la innovació que reverteixi directament en el creixement econòmic del país. Aquest important repte implica un augment dels recursos destinats a la formació professional i un major esforç en la coordinació amb els diferents agents econòmics i socials.

De la mateixa manera, els/les socialistes apostem per un impuls i una millora dels mecanismes de **formació continuada** que s'han mostrat especialment rellevants en el context actual de globalització i canvi constant. Entenem que la despesa en formació continuada és essencial per tal que la nostra societat es faci càrrec dels **reptes de competitivitat i d'innovació en un mercat global** i apostem per un augment de la despesa en aquest tipus de formació així com per un impuls de les polítiques destinades al seu foment. En aquest sentit, cal reforçar els vincles entre els continguts educatius, les necessitats productives de les empreses i les necessitats econòmiques del territori.

D'altra banda, la **immigració** ha esdevingut, en els últims anys, un fenomen que suposa reptes importants pel nostre sistema educatiu. En primer lloc, ha suposat un **augment important en el nombre d'alumnes**, que ha generat **noves necessitats que requereixen de respostes ràpides i àgils** per part de l'Administració Pública. Des del socialisme català creiem que aquest augment en el nombre d'alumnes, ineludiblement, ha d'anar acompanyat d'un augment en els

recursos destinats a educació si volem augmentar la qualitat del sistema educatiu.

Per fer front a tots aquest reptes, es fa necessari refer i modificar totes les estructures del sistema educatiu amb l'objectiu final de capgirar l'organització de l'educació amb la finalitat d'obtenir una major qualitat educativa per als/a les ciutadans/es. I això només es podrà fer a partir dels cinc grans acords que plantegem al **Pacte Nacional per a l'Educació**:

- **acord amb els ajuntaments i els altres ens locals** per apropar la gestió i els recursos educatius a les realitats i possibilitats de l'entorn i, a la vegada, facilitar la seva connexió en xarxa.
- **acord de corresponsabilitat educativa amb les famílies** per facilitar l'exercici de les seves responsabilitats educatives i per compartir les que pertocuin a l'àmbit escolar amb formes de participació més personalitzades.
- **acord amb el professorat** per desenvolupar una vertadera carrera professional, amb la seva formació inicial i contínua, amb el reconeixement de les tasques professionals realitzades, amb mecanismes de promoció horitzontal, vertical i administrativa i amb unes condicions laborals adients.
- **acord amb les escoles finançades amb fons públics** per un servei públic educatiu integrador que assumeixi la responsabilitat d'una educació de qualitat per a tothom.
- **acord amb la comunitat educativa** per a la millora de la gestió dels centres educatius, amb més autonomia curricular, organitzativa, de gestió i econòmica, i amb més responsabilitat davant de la comunitat local i de la societat en general.

En definitiva, l'educació sempre ha estat un pilar fonamental pel Partit dels Socialistes de Catalunya. La política educativa ens ha de servir per crear una societat més justa i igualitària. **Els/les socialistes creiem que la política educativa ha de ser una prioritat dins la nostra política social i ha d'anar incorporada a una estratègia de desenvolupament coherent amb el triangle educació/empresa/territori.** Només així, aconseguirem fer realitat la igualtat d'oportunitats i una Catalunya amb més progrés econòmic i social.

III.SALUT

És una prioritat pel Partit dels Socialistes de Catalunya l'existència d'un model sanitari català basat en un **sistema nacional de salut**. Una característica fonamental de qualsevol Estat del Benestar avançat és l'existència d'un sistema sanitari públic capaç de garantir certs nivells de benestar i de qualitat de vida entre la població.

La **universalització** del sistema de salut va suposar l'extensió dels serveis a la totalitat de la població independentment de la seva situació laboral. La introducció d'aquesta cobertura universal es produí, al nostre país, a partir de la Llei General de Sanitat de l'any 1986, impulsada pel nostre company Ernest Lluch, i es concretà, de manera efectiva l'any 1990. Fins aleshores tenien dret als serveis sanitaris públics aquelles persones que havien cotitzat a la Seguretat Social, en la mesura en què, el finançament d'aquesta sanitat pública provenia d'aquestes cotitzacions. Ara, en canvi, el finançament del sistema sanitari públic universal prové dels impostos.

Els sistemes públics de salut tenen una repercussió directa en la **disminució de les desigualtats socials**, especialment, si es tracta de serveis sanitaris de caràcter universal. D'altra banda, un sistema sanitari públic avançat implica beneficis de caràcter econòmic que repercuteixen de manera positiva en la totalitat de la societat. En primer lloc, un sistema públic de salut suposa que es dona resposta a la demanda d'uns serveis que es troben en sectors productius d'elevat valor afegit i amb un contingut innovador important propiciant, d'aquesta manera, una **dinamització important de l'economia**. En segon lloc, la garantia d'un sistema salut pública afavoreix la **creació d'ocupació** de qualitat. És per tot això que des del socialisme català hem de continuar defensant una sanitat pública cada cop amb millors serveis i amb major qualitat evitant els efectes perversos per la igualtat que pot suposar la dualització del sistema de salut entre sector públic i sector privat.

Els/les socialistes defensem un model sanitari públic desenvolupat que beneficiï la totalitat de la població amb un accés equitatiu als serveis i amb una elevada qualitat dels mateixos. La **qualitat** dels serveis sanitaris de finançament públic és un element indispensable si volem evitar aquesta dualització. Els mecanismes de transparència són del tot necessaris en les relacions entre la sanitat de finançament públic i la sanitat privada, a l'igual que ho és l'eliminació de tot tipus de conflictes d'interessos en l'actuació dels/de les professionals i gestors públics. Tanmateix cal vetllar pel fet que no es derivin a la sanitat pública responsabilitats de la sanitat privada.

El nostre sistema de salut, no obstant, ha de fer front a una sèrie de nous reptes com l'augment constant de la demanda, la ràpida i continuada innovació tecnològica i farmacològica, la manca d'incentius dels/de les professionals i, el més important, la insuficiència financera davant d'aquests nous reptes però també davant d'altres que van aparèixer anteriorment en

el sistema i que encara perduren com l'envelliment de la població i la immigració i el consegüent creixement demogràfic. Per respondre tant als nous reptes com als quals ja existien, des del Partit dels Socialistes de Catalunya creiem que s'ha de continuar en la línia ja iniciada des del Departament de Salut que ha inclòs innovacions com el finançament capítatiu (sistema de pagament de base poblacional) o com els Governos territorials de Salut.

Un aspecte molt relacionat amb la qualitat dels serveis és la garantia **d'un continu assistencial entre els diferents nivells de l'atenció** que faciliti el pas d'un a l'altre a mesura que canvia l'estat de salut del pacient. En aquest sentit, creiem necessari un augment de la coordinació entre atenció primària, atenció hospitalària, atenció especialitzada i serveis sociosanitaris, de la mateixa manera que cal una coordinació i estreta cooperació amb els serveis socials per tal de tenir una bona xarxa d'atenció a les persones amb problemes de dependència.

Els/les socialistes apostem també per una reducció de les llistes d'espera, per un augment del temps de visita i per un reforçament de l'atenció primària per tal que jugui un veritable paper de porta d'entrada al sistema. D'altra banda, apostem per **acabar amb els obstacles existents en l'accés** al sistema públic de salut i propugnem un sistema caracteritzat per la igualtat en l'accés de tots/es els/les ciutadans/es independentment de la seva situació social, professional o econòmica.

No obstant, si volem un país veritablement avançat en termes de benestar hem d'augmentar necessàriament la nostra despesa pública en salut que se situa molt per sota de la despesa sanitària pública dels països més avançats d'Europa. Més enllà de l'equiparació amb Europa, entenem que un augment de la despesa pública sanitària, **des dels actuals 1.000 euros per persona i any fins a 1.500 euros per persona i any**, és una condició fonamental per a la consecució d'una societat més justa.

La universalització del sistema sanitari públic ha suposat un augment de **l'abast** dels serveis sanitaris entre la població i això repercuteix de manera molt positiva en la qualitat de vida i el benestar de la ciutadania. No obstant, des del Partit dels Socialistes de Catalunya creiem necessari l'augment dels serveis prestats envers àmbits de la salut que actualment no tenen cobertura pública. En aquesta mateixa línia apostem per una **major coordinació** entre els serveis sanitaris i els serveis d'atenció a persones amb dependència amb l'objectiu de crear una **xarxa d'atenció sociosanitària moderna i de qualitat**.

Malgrat que les enquestes mostren uns elevats índex de satisfacció dels/les usuaris/àries amb el sistema públic de salut no hem de caure en l'autocomplaença. La millora del sistema ha de ser constant, i per assolir aquest objectiu cal un augment de la transparència, un augment de la participació de la ciutadania i una millora de la relació entre els/les professionals sanitaris/àries i el/la pacient propiciant que sigui molt més propera i que tingui un caràcter de continuïtat i de longitudinalitat.

En aquest sentit, és important que des dels organismes en què es dissenyen les polítiques de salut es consideri el/la pacient com a eix central. És necessari **fomentar la humanització i la personalització del sistema de salut**. És a dir, el/la pacient ha de ser el motor del sistema, l'element nuclear en la configuració dels serveis que es presten.

No hem d'oblidar, tampoc, la importància d'un sistema de salut públic i universal en la **integració dels/de les immigrants**. La tarja sanitària suposa el **primer vincle amb la societat d'acollida** i implica una **protecció destacable davant la situació de vulnerabilitat** en què es troben moltes persones nouvingudes. Però la immigració també comporta uns nous reptes al sistema sanitari en la mesura en què suposa un **augment del nombre d'usuaris/àries**, que ja ha superat la barrera dels set milions, i per tant, un increment de la pressió que suporta el sistema sanitari, creant la necessitat de més recursos per garantir una atenció adequada a la totalitat dels/les usuaris/àries.

Des del Partit dels Socialistes de Catalunya creiem que el principi de **subsidiarietat** ha de ser també un element important en el model sanitari públic com a mecanisme de garantia de l'eficiència del sistema. El principi de substitució també és una peça clau de l'eficiència del sistema. Va lligat al principi anterior i implica que el que es pugui fer a casa de la persona malalta millor que no pas al centre de salut, i millor a l'atenció primària que a l'hospital. No obstant, per evitar desigualtats d'accés als serveis en les diferents zones del territori és necessària una coordinació i una planificació des dels òrgans autonòmics.

Tan necessari com l'assistència sanitària és tenir un dispositiu potent i eficaç de serveis de salut pública. La **vigilància de la salut pública**, la promoció de la salut i la protecció de la salut de la comunitat són els elements claus per a una política de prevenció. La vigilància de la salut alimentària i mediambiental, aspectes com la creació d'hàbits saludables en l'alimentació i l'exercici, la sexualitat i l'afectivitat, la prevenció de les drogodependències, incloent el tabaquisme, la prevenció d'accidents de trànsit, el consum segur i responsable de begudes alcohòliques, esdevenen polítiques imprescindibles per a una societat avançada que vol garantir la seguretat dels/les seus/ves membres. D'altra banda, cal incidir en l'educació sanitària i en el fet que els/les ciutadans/es, usuaris/àries dels serveis sanitaris, facin un ús responsable dels dispositius assistencials en tant que propietat de tots/tes i en benefici de la col·lectivitat.

Els/les socialistes entenem el model sanitari català com un **model de finançament públic i provisió diversa**. Considerem que la provisió privada de serveis sanitaris finançada des del sector públic pot ser un instrument útil per cobrir algunes mancances, sempre que respongui a una necessitat i es faci amb transparència. D'altra banda, la insuficiència financera de la sanitat catalana és molt accentuada. Per aquest motiu, els/les socialistes pensem que cal un **major impuls en la revisió del model de finançament**. L'assoliment de la totalitat de competències en matèria de sanitat per part de les Comunitats Autònomes fa inevitable un increment del finançament i un replantejament del paper que hi juguen tant l'Estat com les Administracions Autonòmiques. En aquesta línia, l'acord aconseguit

el mes de setembre entre l'Estat i les CCAA és un pas imprescindible per cobrir les necessitats del sistema donat l'augment de la demanda i les noves necessitats que han sorgit en els darrers anys.

El sistema sanitari català ha patit i continua patint una **pressió** molt significativa. Al **dèficit** que suporta el sistema de salut cal afegir les **noves demandes** que es fan des de la societat, la necessitat de millorar el sistema i l'**augment del nombre d'usuaris/àries**. Davant de la complexitat de la situació i de la inevitable necessitat de millora, des del Partit dels Socialistes de Catalunya creiem necessària una **millora en la gestió dels recursos** destinats al sistema sanitari. Apostem per la introducció de mecanismes de **racionalització de la despesa sanitària** que ajudin a acabar amb el dèficit sense posar en perill, en cap moment, la universalitat i la qualitat del servei públic.

El socialisme català propugna un impuls clar i valent cap a un model sanitari més avançat i de major qualitat. Un model sanitari públic que arribi a tothom i que garanteixi uns elevats nivells de benestar a la societat. Un model sanitari, en definitiva, que ens ajudi a construir una **societat més justa i cohesionada**.

IV.SEGURETAT SOCIAL

Des del punt de vista del Partit dels Socialistes de Catalunya la Seguretat Social ha esdevingut, al nostre país, un instrument fonamental de prevenció de la pobresa i de protecció de les persones davant de **situacions de risc** inevitables i que potencialment poden afectar a la totalitat de la població. De la mateixa manera, creiem que també ha suposat un instrument de **reducció de les desigualtats** davant de determinades contingències i de **cohesió social**.

Les pensions de protecció a la vellesa han estat el pilar central d'aquest sistema de protecció i prevenció creat al voltant de la Seguretat Social i s'han configurat com un dels principals programes de lluita contra la pobresa. L'any 1995 es va iniciar la reforma d'aquest sistema de pensions a partir de la signatura de l'anomenat **Pacte de Toledo** per part de la totalitat de partits polítics que tenien representació parlamentària al Parlament espanyol. El Pacte de Toledo suposa un dels majors esforços realitzats a Europa per adaptar les contingències de risc no només presents, sinó també futures, en un horitzó temporal que va més enllà de cinquanta anys des del moment de la seva signatura.

A partir del Pacte de Toledo es configurà un sistema públic de pensions amb garantia de futur, donat que reconeix la necessitat de la seva revisió periòdica i inclou els procediments per dur-la a terme. El motiu fonamental del pacte era la situació futura del sistema de pensions que s'entenia com a inviable fruit dels canvis econòmics i socials que es suposaven no massa llunyans. El Pacte de Toledo consolida el sistema contributiu a càrrec de la Seguretat Social i un sistema no contributiu a càrrec dels pressupostos generals de l'Estat. El finançament del sistema de salut també va quedar en exclusiva a càrrec dels pressupostos generals. Pel que fa a les pensions no contributives, el Govern socialista d'aleshores hi va donar un fort impuls per tal que ningú (hagués cotitzat o no) quedés sense cap recurs econòmic.

Més recentment, la incorporació al mercat de treball de milers de persones immigrants, ha suposat un factor positiu per a l'augment de cotitzants. La immigració ha esdevingut un fenomen molt positiu que reflexa, d'altra banda, la bona marxa de la nostra economia. Aquesta bona marxa de l'economia és també la causa d'altres factors determinants pel que fa a l'augment del nombre de cotitzants a la Seguretat Social. Així, l'augment de la taxa d'ocupació femenina i l'augment de la taxa d'ocupació dels/les joves són, en bona part també, causes del creixement dels recursos de què disposa la Seguretat Social. Aquest increment dels recursos ha estat tan important que ens permet parlar de l'existència d'un superàvit de la Seguretat Social que ens permet afrontar el futur de les pensions amb seguretat.

Un cop ha finalitzat amb èxit la primera fase de la implantació del Pacte de Toledo, ens pertoca fer front al veritable problema comú a tots els

sistemes públics de pensions: **aconseguir una ampliació solidària del concepte d'Estat del Benestar**, per un costat i **garantir la solvència financera**, per un altre. Aquests dos elements no poden anar separats ni tractar-se de manera independent.

Els/les socialistes proposem una sèrie d'actuacions addicionals encaminades a la prevenció i a la millora del sistema. Entenem que, en cap cas, hem de desistir en la consecució d'**augmentos constants en el número de cotitzants a la Seguretat Social que permetin augmentar encara més els recursos**. L'augment de les persones cotitzants passa també per un **increment, encara més gran del quall ja s'ha produït, de les taxes d'ocupació** existents al nostre país. La nostra taxa d'ocupació és baixa en relació a d'altres estats europeus i això està relacionat amb els elevats nivells d'atur (sobretot el femení) i amb l'elevada precarietat i temporalitat del nostre mercat de treball.

D'altra banda, de la mateixa manera que la taxa d'ocupació, la nostra **taxa d'activitat és una de les més baixes d'Europa**. Una de les principals causes d'aquesta situació és la taxa d'activitat femenina que és tretze punts inferior a la de la UE-15. Així doncs, cal ampliar els mecanismes i estímuls necessaris per la total incorporació de la dona al treball remunerat. Cal no oblidar, però, que l'elevat nombre de prejubilacions i d'expedients reguladors és també un factor explicatiu de la baixa taxa d'activitat que ens obliga a pensar mecanismes per respondre-hi.

Des del socialisme català entenem que un instrument fonamental per acabar amb aquesta situació són les **polítiques actives d'ocupació**. Creiem que, des de les institucions públiques, cal impulsar i incentivar la creació d'ocupació de qualitat de manera que augmentin les cotitzacions a la Seguretat Social en relació al nombre de pensionistes. En aquest sentit, apostem per mesures adreçades a solucionar el dèficit de formació de determinats col·lectius i l'excés de precarietat i de temporalitat. Creiem que han de ser prioritàries les polítiques actives adreçades als/a les treballadors/es d'entre 45 i 65 anys que es troben en situació d'atur. S'han de potenciar els cursos de reciclatge i s'han d'establir incentius a la seva contractació tot potenciant el valor de la seva experiència per a la competitivitat de les empreses.

Per pal·liar el problema que suposen les baixes taxes d'activitat són necessàries dues línies bàsiques d'actuació. En relació a l'augment de la presència de la dona en el mercat laboral propugnem l'aplicació d'una **àmplia gamma de polítiques d'ajut a les famílies i de serveis d'atenció a la dependència**. Tan sols així, alliberarem les dones de la càrrega que suposa la cura dels infants i dels/les membres dependents de la família i aconseguirem un **increment en la taxa d'activitat femenina**. Les polítiques de suport a la família han de permetre un augment de la taxa de natalitat. Només a través d'aquest tipus de polítiques s'aconseguirà disminuir els costos que suposa per a les dones el naixement d'un nadó, i, per tant, serà possible un augment de la natalitat que a mig i llarg termini permetrà mantenir el sistema de seguretat social.

Respecte l'ús excessiu de **prejubilacions i d'expedients reguladors** defensem l'articulació de mecanismes que regulin la jubilació gradual i flexible. Aquests mecanismes van des de la transició sense traumes de la situació de treballador/a actiu/a a la de jubilació a través d'una reducció progressiva de l'activitat, fins a la situació d'aquelles persones que per la seva pròpia voluntat decideixen perllongar la seva activitat laboral més enllà de l'edat ordinària de jubilació.

Els/les socialistes apostem per **augments de la productivitat** que generin augments del PIB i que, a la vegada, suposin creació de llocs de treball com a mecanismes de manteniment i millora del sistema. Entenem que, d'aquesta manera, serà possible que el PIB creixi per sobre de salaris i pensions garantint la viabilitat del sistema, a més d'implicar un augment dels recursos de l'Estat per a l'establiment de fonts de finançament addicionals de les pensions contributives. Per assolir aquest objectiu, cal impulsar la **inversió en sectors econòmics intensius en capital, que utilitzin tecnologia molt avançada i capaços de generar productes d'elevat valor afegit**. Creiem que aquests sectors econòmics són la clau en la consecució d'augments importants de productivitat en la nostra economia.

Malgrat la millora de la situació de la Seguretat Social no hem de caure en l'autocomplaença. Els/les socialistes continuarem treballant per una millora continuada del sistema de pensions donat el seu fort component igualador i la seva important tasca en la reducció i la prevenció de la pobresa. El sistema públic de pensions continua gaudint de superàvit comptable i la seva viabilitat financera no corre perill actualment ni sembla que en vagi a córrer en un futur immediat. Per aquest motiu, els/les socialistes pensem que aquest és el millor moment per plantejar-se les reformes que facin compatibles els nous reptes de l'Estat del Benestar amb els mitjans econòmics per sostenir-los.

V. ELS SERVEIS SOCIALS

5.1 Cap a un nou sistema de serveis socials

En la nostra societat, els serveis socials es caracteritzen pels seus baixos nivells de cobertura i pel seu caràcter assistencialista. Així, des del sector públic només es protegeixen aquelles situacions en què l'assistència no pot ser garantida per les altres dues vies de provisió de serveis: el mercat i la família. A la vegada, dintre del sistema de serveis socials existeix un subsistema que cada cop va prenent importància en el discurs social com a conseqüència de l'envelliment de la població: els serveis d'atenció a la dependència. No obstant, no hem d'oblidar que els serveis socials s'extenen a d'altres àmbits.

Els/les socialistes entenem que **el sistema de serveis socials ha de transmetre una sèrie de valors i principis al conjunt de la societat que han d'anar més enllà de la simple prestació**. En aquest sentit, entenem que és molt necessari que el sistema actual canviï bona part dels seus valors.

En primer lloc, creiem que els serveis socials han de ser un mecanisme a través del qual es promocióni l'autonomia de les persones i que, en cap cas, la prestació d'aquests serveis han de ser un mecanisme per l'estímul de la dependència.

En segon lloc, pensem que el sistema actual està massa centrat en les necessitats. **Cal un sistema de serveis socials centrat en les persones, en les famílies i en els/les professionals**. Un sistema que doni major pes a l'ètica i a la dignitat social.

I, en tercer lloc, **hem d'entendre el sistema de serveis socials com un conjunt de serveis adreçats a tothom i no únicament a les persones amb rendes més baixes**. Hem d'extendre una visió molt més àmplia dels serveis socials, el sistema de serveis socials com un conjunt de prestacions universals, de caràcter preventiu i que responguin a les necessitats de la ciutadania en qualsevol moment del seu cicle vital.

Més enllà de la definició, és important determinar de manera clara el contingut del sistema de serveis socials que desitgem. Per començar, partim d'una situació de gran dèficit en la garantia de serveis de protecció social. En aquesta situació, els elevats costos d'acudir al mercat per a l'adquisició d'alguns d'aquests serveis ha fet que les famílies els hagin obtingut a través de xarxes de solidaritat familiar i informal o bé que n'hagin prescindit, el que ha mostrat el clar subdesenvolupament del nostre Estat del Benestar i ha posat de manifest la necessitat de dissenyar un nou model de protecció social.

Els canvis socials, **els canvis en el model de família, els canvis en el paper de la dona i els canvis demogràfics ens obliguen a reconsiderar l'actual sistema de serveis socials i a definir el rol que han de tenir davant els reptes que presenta la societat catalana actual.**

En primer lloc, l'emergència d'una gran diversitat de formes de família posa en perill el manteniment de l'actual sistema de protecció basat en el model de família extensa amb un elevat grau de solidaritat intergeneracional i informal. D'altra banda, fins ara en la gran majoria dels casos, el dèficit en la garantia pública d'aquest tipus de serveis ha estat sufragat especialment per les dones. Però la creixent incorporació de les dones al mercat de treball i el creixent nivell formatiu ens permeten preveure menors possibilitats d'atenció a moltes de les necessitats que no cobreixen els serveis socials. En tercer lloc, estem assistint a un fenomen d'envelliment progressiu de la població fruit dels avanços científics i de la millor qualitat de vida. Hi ha més gent gran i es viuen més anys. Això suposarà en els propers anys un augment del número de persones grans respecte el número de persones que les poden atendre i un augment de la dependència, ja que, les situacions de dependència augmenten amb l'edat.

A aquests reptes s'han de sumar els plantejats pel fenomen migratori que ha entrat en una nova etapa en la nostra societat. Si bé encara continuen donant-se fluxos d'entrada importants, hi ha una nova realitat que no podem menysprear. Per un costat, **el nombre d'immigrants acollits a Catalunya en els últims anys és molt elevat** superant, fins i tot, països de tradició d'acollida molt forta com Alemanya o el Regne Unit. D'altra banda, cada cop hi ha un **major nombre d'immigrants que s'han establert definitivament al nostre territori.** Aquesta consolidació és un reflex tant de la maduresa de la nostra societat com del seu bon moment econòmic.

Davant d'aquesta situació, des del Partit dels Socialistes de Catalunya apostem per continuar desenvolupant **polítiques dirigides a facilitar la integració de la immigració**, establint mecanismes precisos per aconseguir-ho i per això resulta indispensable un major èmfasi en el sistema de serveis socials. La immigració suposa un augment de les necessitats i de les demandes en tots els nivells del benestar i per donar-hi resposta de manera adequada és necessari un major esforç en la provisió de recursos.

La coincidència d'aquests fenòmens ha creat la necessitat d'establir les bases per a un nou model públic de protecció social que superi les nombroses mancances de l'actual, i que garanteixi uns elevats nivells de qualitat de vida. D'altra banda, la nostra societat mostra, cada vegada, major complexitat i això es tradueix en **noves necessitats i noves demandes de benestar.**

En aquest context, cal que la protecció social sigui capaç de diversificar-se i de respondre a aquestes noves demandes amb noves polítiques. Si volem que el nostre sistema de protecció social sigui avançat l'hem de dotar d'una gran flexibilitat de manera que sigui capaç de respondre de manera adequada a les diferents situacions de vulnerabilitat, avançant-se a les situacions de risc que sigui possible de manera que la prevenció esdevingui un eix fonamental del sistema de serveis socials. Així, cal que l'oferta de serveis sigui àmplia i que aquests serveis s'adaptin a les necessitats diferents de persones en situacions diverses.

Des del Partit dels Socialistes de Catalunya proposem una modernització i una dignificació del nostre sistema de serveis socials que s'ha mostrat com l'àmbit menys desenvolupat i amb majors mancances del nostre Estat del Benestar. Cal **ampliar el catàleg de serveis que es presten, definint-los clarament i graduant-los en funció de la seva rellevància**. Un dels principals problemes del sistema actual, a banda de la seva, poca oferta és la gran franja de ciutadania que deixa en situació de desprotecció. Es tracta de persones amb rendes massa altes per rebre els serveis públics però massa baixes per acudir al mercat per obtenir aquests serveis. Per aquest motiu, creiem que la modernització passa, sense cap mena de dubte per la **universalització del sistema de serveis socials**, és a dir, per la seva extensió a la totalitat de la societat i per la seva garantia com a dret de ciutadania.

Una altra de les característiques d'aquest sistema de serveis socials ha de ser la qualitat dels serveis. La qualitat és un element indispensable per garantir el manteniment del sistema, així com per garantir uns elevats nivells de qualitat de vida a la totalitat de la societat. L'administració ha de jugar un paper clau en garantir aquesta qualitat. Cal una planificació acurada dels serveis i un control estricte de la seva prestació.

L'agilitat de l'administració en respondre a les necessitats de la ciutadania ha de ser un altre dels elements del sistema de serveis socials. En situacions que requereixen la intervenció dels serveis socials cal rapidesa en les respostes. Aquesta celeritat contribueix, a la vegada, a reforçar l'element preventiu que creiem que ha de caracteritzar un sistema avançat de serveis socials. En aquest punt, la coordinació entre els serveis sanitaris i els serveis socials pren una gran rellevància en reforçar tant l'agilitat del sistema com el seu caràcter preventiu.

D'altra banda, hem de ser conscients de l'important paper que el Tercer Sector pot jugar en un context de necessària extensió dels serveis socials. Per aquest motiu, s'ha de tenir en compte l'important paper en la **creació d'ocupació estable i no precària** tot afavorint la seva consolidació i la millora de la seva valoració econòmica i social, així com de la seva eficiència.

En el disseny d'aquest nou sistema de serveis socials creiem que el Tercer Sector pot resultar un element clau en la prestació de serveis innovadors i de qualitat. La cooperació entre administració pública i Tercer Sector en aquest àmbit pot suposar avenços cap a nous models d'organització productiva; cap a estratègies de motivació i cap a mecanismes de solidaritat social.

No obstant, per tal que això sigui possible, és necessària una modernització del Tercer Sector transformant-se en una xarxa pública de serveis de titularitat privada. Per fer-ho possible és imprescindible que des de l'administració s'ofereixi un major recolzament al Tercer Sector. En aquest sentit, pensem que és necessari que es desenvolupin instruments que responguin a les realitats i que atenguin a les necessitats del Tercer Sector, és a dir, és fonamental una major coordinació entre els poders públics i el Tercer Sector.

Finalment, els/les socialistes creiem que el bon funcionament del sistema de serveis socials està lligat a una major implicació i a un **major protagonisme dels/de les professionals** en el disseny de les polítiques de protecció social i en la seva implementació. I, a la vegada, això només serà possible si es potencia el sistema de serveis socials com a creador d'ocupació de qualitat i de riquesa.

La universalització dels serveis socials suposa, com ja s'ha dit anteriorment, la seva extensió a la totalitat de la població. Això, a la pràctica, suposa la garantia d'un seguit de serveis adreçats a les famílies, als infants, a les persones que pateixen algun tipus de discapacitat i a la gent gran.

5.2. Els serveis socials destinats a les famílies, la infància i la joventut

Les polítiques per a la família

La conciliació de la vida laboral i familiar ha de ser un objectiu bàsic de les polítiques socials en la mesura en què garanteix que el dret que tot ciutadà/na té al treball no l'impedeixi la formació d'una família. Per aconseguir aquesta conciliació és necessària l'aplicació d'un conjunt de polítiques d'ajut a la família.

Les **polítiques de suport a les famílies** s'han de desenvolupar tenint en compte la diversitat de formes que l'estructura familiar presenta actualment. Amb les polítiques de conciliació de la vida laboral i familiar **s'ha d'aconseguir que la formació de les famílies no estigui constrenyida per factors aliens a la voluntat** dels individus. És a dir, les mesures han d'encaminar-se a crear un marc en què els individus siguin

totalment lliures per decidir quin tipus de família desitgen. D'altra banda, les polítiques d'ajut a les famílies també han de fer possible la completa **integració de la dona en el mercat de treball**. En aquest sentit, han de crear les condicions adients per tal que, independentment de la seva situació familiar, les dones puguin integrar-se i participar en el mercat de treball en igualtat de condicions respecte dels homes i puguin, d'aquesta manera, desenvolupar completament el seu potencial personal.

Per tot això, cal el desenvolupament d'un mercat laboral més favorable a les famílies que tingui en compte les necessitats de les famílies i que les consideri en el seu funcionament. En aquesta direcció, la creació d'un major nombre de treballs a temps parcial seria una resposta adient que facilitaria la incorporació al mercat laboral de persones amb responsabilitats familiars que desitgen limitar el temps que dediquen al treball. No obstant, s'ha de garantir que l'impuls d'aquest tipus de jornades laborals no es tradueixin en la creació d'ocupació precària i sense deixar de banda la potenciació de la corresponsabilització dels pares i mares des de la primera infància en la vida familiar. En aquest sentit, cal donar una major importància de la qual fins ara s'ha atorgat a les mesures de conciliació del temps de la vida familiar i laboral que s'estableixen des dels governs.

És necessari continuar la tasca iniciada de creació d'una **extensa xarxa pública de llars d'infants** per a nens i nenes d'entre 0 i 3 anys. Els beneficis d'aquesta mesura es veuran reflectits en dues vessants. Per un costat, s'afavoriria l'accés de moltes dones al treball remunerat i, per l'altre es crearia ocupació alhora que quedaria garantida la qualitat del servei a través del control públic. Cal, també, augmentar el suport econòmic a les famílies amb fills/es a càrrec. És necessari l'increment de les ajudes periòdiques que reben les famílies per cada fill/a menor de 3 anys i és necessària una ampliació de les ajudes a fills/es amb edats superiors als 3 anys. És important, també, el dur a terme un major nombre de serveis i programes de lleure adreçats als infants i una ampliació dels horaris d'obertura de les escoles en què es desenvolupen activitats no lectives.

D'altra banda, s'han **d'ampliar i fomentar els permisos de paternitat** per tal de fomentar un repartiment equitatiu de les tasques en la cura dels/les fills/es entre els dos membres de la parella. D'altra banda, cal una millora en les condicions de les excedències per motius familiars de manera que les responsabilitats familiars puguin ser compartides per homes i dones.

Finalment, cal destacar la rellevància dels **ajuts econòmics directes (i indirectes)** a les famílies. Aquests tipus de prestacions són resultat del reconeixement que es fa, per part de la societat, del valor individual i col·lectiu dels infants. Les prestacions d'aquest tipus són molt importants als països europeus però el nostre país es troba a la cua d'Europa en aquest tipus d'ajuts i, en general, en les polítiques de suport a les famílies. Per aquests motius, des del Partit dels Socialistes de Catalunya apostem per una consolidació dels ajuts que actualment s'ofereixen des de la Generalitat

de Catalunya. Aquests ajuts suposen que més de 240.000 infants reben la prestació universal per infants menors de tres anys (575 euros); que 71.000 famílies reben la prestació per famílies nombroses o monoparentals amb infants menors de sis anys (650 euros); i que més de 1.300 famílies reben les prestacions per part, adopció o acolliment múltiple.

La protecció integral de la infància i l'adolescència

Si hi ha un col·lectiu que difícilment pot reivindicar els seus drets aquest és el dels infants. La protecció davant de situacions de risc social d'infants i adolescents és per nosaltres un dels àmbits essencials en el conjunt de les polítiques per a més justícia social. És per això que cal el compromís de totes les administracions públiques en la protecció dels/deles menors en situacions de desemparament, de marginació o de risc.

Calen polítiques preventives i fins i tot intervencions protectores en el si de les famílies i l'actuació ràpida i eficaç enfront de les situacions de desemparament amb el desplegament de recursos socials moderns i suficients per fer-hi front.

Més enllà dels/de les menors en situació de desemparament calen polítiques de prevenció de situacions de risc adreçades a la totalitat de la infància i l'adolescència. La principal política preventiva que podem impulsar en el context actual és la relacionada amb la disminució dels casos de fracàs escolar. Una bona formació és, actualment, el principal recurs per garantir la igualtat d'oportunitats i per evitar situacions de risc social. Cal, per tant, instruments per un major control, des de les administracions públiques, del rendiment educatiu dels infants, calen més i millors mesures contra el fracàs escolar i cal, també, una major inversió en capital humà. A la vegada, cal una major conscienciació de la societat en general i dels pares en particular sobre el gran problema que suposen els elevats índexs de fracàs escolar que es donen en el nostre país, i que són uns dels més elevats de la UE.

La sensibilització i el compromís del conjunt de la societat en la protecció dels drets dels infants resulta imprescindible. Cal impulsar polítiques globals de protecció dels infants en l'àmbit familiar, programes de prevenció, detecció, intervenció, suport i seguiment de situacions de desprotecció social dels/de les menors. La implicació de tots/es aquells/es professionals relacionats amb la infància resulta del tot necessària.

Cal potenciar la figura de l'acolliment familiar com a principal mesura alternativa (el menor en un entorn més favorable) portant a terme polítiques efectives d'ajuts a les famílies acollidores (suport tècnic, mesures fiscals i socials, suport econòmic).

La rapidesa i l'efectivitat dels procediments judicials i administratius així com la participació i l'audiència del/de la menor en funció de l'edat i maduresa. Evitar el trencament dels itineraris d'inserció social i laboral en el moment de la majoria d'edat amb l'establiment de programes progressius. En aquest sentit, cal prestar molta atenció i donar respostes als/a les adolescents i joves immigrants no regulars que no estan amb les seves famílies i quina situació no els permet treballar ni formar-se.

Finalment, cal adaptar les actuacions protectores a les circumstàncies concretes del/de la menor i al seu entorn familiar. Els dispositius s'han d'utilitzar en funció de les necessitats del/de la menor en funció de l'itinerari personal que requereixi.

La joventut: habitatge i emancipació

El retard actual en la formació de les famílies és una causa directa, entre d'altres, del descens de la natalitat i de la fertilitat que en els últims anys està caracteritzant l'evolució demogràfica en el nostre país. L'endarreriment de l'edat en què els/les joves deixen la llar parental és la principal causa del retard en la formació de les famílies. Per evitar un allargament d'aquesta situació i les seves negatives conseqüències és necessari un impuls, des de l'Administració, envers l'afavoriment d'una emancipació juvenil menys tardana.

És necessari el foment d'habitatge de lloguer per a joves a preus assequibles i que es corresponguin amb la situació laboral de molts membres d'aquest col·lectiu. La garantia d'habitatge social de lloguer per a joves facilitarà el pas de l'emancipació. A la vegada, els preus relativament baixos d'aquest tipus d'habitatge donaran als joves la possibilitat d'estalviar per a la futura adquisició d'habitatge en propietat.

D'altra banda, cal **augmentar l'oferta d'habitatge protegit** ampliant els sectors de la població. Fins ara, l'accés a l'habitatge protegit només era possible per una part molt petita de la població amb rendes molt baixes. Un augment en l'oferta d'aquest tipus d'habitatge suposaria l'extensió a un conjunt de la població, especialment joves, amb rendes no prou elevades per accedir a un habitatge en el mercat lliure i no prou baixes per accedir a l'oferta actual d'habitatge protegit. En relació amb l'habitatge protegit **és necessari que l'oferta sigui constant i que no depengui de la situació conjuntural en què es troben els promotors privats**. Per això és necessària una major regulació de la relació del sector públic amb els promotors privats de manera que aquests adquireixin un compromís de cooperació amb el sector públic independentment de quines siguin les condicions de la demanda al mercat lliure.

5.3 La protecció social dedicada a la dependència

Les situacions de dependència han de ser objecte d'especial atenció en el nostre sistema de serveis socials si aspirem a un Estat del Benestar plenament desenvolupat. A Catalunya hi ha més de 330.000 persones en situació de dependència, de les quals més de 200.000 pateixen dependència moderada o severa.

Actualment, el paper de les famílies resulta cabdal en l'atenció d'aquestes persones, ja que, únicament el 23% de les persones que pateixen aquests graus de dependència reben atenció institucional i el 77% viu al seu domicili. Així doncs, és absolutament necessari que les administracions públiques garanteixin un ampli conjunt de **serveis d'atenció a la dependència universals**, que esdevinguin un **dret de ciutadania**.

Aquests serveis d'atenció a la dependència han d'estar clarament **orientats a les persones dependents i a les famílies**. L'atenció a les necessitats i el manteniment de la qualitat de vida de les persones que pateixen una situació de dependència i dels/de les seus/seves principals cuidadors/es han d'esdevenir el seu principal motor. L'atenció a la dependència s'ha de basar en la **promoció de l'autonomia** com a principi bàsic. D'aquesta manera, resulta especialment rellevant que els serveis creats estiguin basats en l'**adaptació de l'entorn** de la persona dependent a les seves necessitats.

D'altra banda, en nombroses ocasions les situacions de dependència es troben associades a malalties de caràcter crònic i requereixen atencions de llarga durada. Així, es posa de manifest la necessitat d'una **acció sociosanitària integrada** tant per reforçar el **caràcter preventiu** com per garantir la **continuitat assistencial** en els serveis d'atenció a la dependència.

Per tal de respondre a aquestes noves necessitats s'estan elaborant tant des del govern de la Generalitat com des del govern central, la legislació necessària per posar en marxa nous programes d'atenció a les persones dependents. La futura "Llei de promoció de la vida autònoma i atenció a les persones en situació de dependència" garantirà la universalitat del servei i definirà els drets que garantirà el futur subsistema nacional d'atenció a la dependència. A Catalunya la futura Llei de Serveis Socials establirà els serveis considerats bàsics per a tota la població i crearà l'Agència Catalana de la Dependència, organisme encarregat de gestionar els nous serveis i prestacions destinats a atendre les persones en situació de dependència.

Els/les discapacitats/des: integració i lluita contra les barreres

Des del Partit dels Socialistes de Catalunya pensem que resulta necessari un impuls en les polítiques de benestar adreçades a les persones que pateixen algun tipus de discapacitat. Cal un impuls legislatiu per garantir la plena integració d'aquestes persones en l'àmbit social i laboral. **Més enllà d'aquestes reformes legislatives, cal garantir el seu efectiu compliment**, especialment en l'àmbit laboral a través d'unes inspeccions de treball més severes en el compliment de la llei. D'altra banda les polítiques públiques d'inserció laboral esdevenen imprescindibles per a la integració social i laboral de les persones amb discapacitat.

El col·lectiu de persones que pateixen alguna discapacitat es troba, actualment, en una situació molt precària tant pel que fa al finançament dels serveis que necessiten com per la xarxa de centres i de professionals de què disposen.

Fins ara, el finançament dels serveis ha provingut, majoritàriament, de les famílies. No obstant, aquesta situació no es pot mantenir. Per aquest motiu, en la prestació de serveis a persones que pateixen alguna discapacitat creiem especialment rellevant assegurar el finançament públic, evitant situacions de discriminació respecte un col·lectiu que, en ser menys nombrós, resulta menys visible.

De la mateixa manera, la manca de **professionalització** ha caracteritzat, fins ara, els serveis a les persones amb discapacitat que han hagut de recórrer al voluntariat. Entenem que la qualitat d'aquests serveis ha de ser un element clau i apostem per una reconversió de la xarxa existent. Cal garantir unes condicions dignes de treball als/a les professionals i extendre la xarxa de serveis com a mesures imprescindibles per assegurar la qualitat dels serveis.

En aquest àmbit la **col·laboració del Tercer Sector** esdevé inestimable en la mesura en què molts dels serveis que actualment no es presten des de l'Estat del Benestar són prestats pel Tercer Sector. La cooperació entre administració pública i Tercer Sector pot resultar profitosa en la creació d'una àmplia xarxa de serveis per a les persones que pateixen alguna discapacitat. D'aquesta manera seria possible millorar els serveis existents, extendre'ls i impulsar-ne de nous assegurant, en tot moment, l'eficiència en el seu funcionament.

D'altra banda, cal crear una sèrie de serveis d'atenció a les persones dependents, l'accés als quals sigui universal responent a un dret de ciutadania. És necessària la creació de **serveis d'atenció domiciliària** d'ajut per a portar a terme les tasques de la vida diària per aquelles

persones que pateixin un grau baix o moderat de discapacitat. Els serveis d'atenció domiciliària són positius en dos aspectes: una major eficiència que els serveis residencials a la vegada que es fomenta la independència de la persona discapacitada i s'allibera la família, especialment les dones, de prestar determinats serveis de manera que poden accedir al mercat laboral, a la vegada que es crea ocupació en tasques que, en general, poden ser dutes a terme per persones amb nivells de qualificació mitjans i baixos (sobretot feines relacionades amb tasques domèstiques quotidianes).

Amb els mateixos objectius que l'atenció domiciliària, cal la garantia d'una xarxa de centres de dia i de residències per a persones discapacitades que, pel seu grau de discapacitat, no poden integrar-se en el mercat laboral. D'aquesta manera, a més de crear ocupació i d'alliberar les famílies de les tasques de cura, s'evita l'aïllament d'aquestes persones. De la mateixa manera cal garantir una xarxa de serveis per a la integració social i laboral de les persones que pateixen malalties mentals i mecanismes de suport als/a les familiars que en tenen cura.

La gent gran: la tercera i la quarta edat

En els últims anys la nostra societat està assistint a un fenomen d'**envelliment** de la població que té les seves arrels en la millora del sistema sanitari i en la millora de les condicions i de la qualitat de vida. Això condueix a què en els propers anys ens enfrontem amb una societat amb major nombre de persones grans, l'esperança de vida de les quals és major. La conseqüència immediata del darrer punt és un augment de la dependència al qual s'haurà de donar resposta des de l'Administració Pública.

L'objectiu dels serveis públics de promoció de l'autonomia i d'atenció a la dependència ha de ser el de **mantenir la qualitat de vida de les persones grans** a la vegada que es fomenta la **integració en el mercat de treball de les persones que tradicionalment han realitzat la funció de cuidadores**, és a dir, de les dones. D'altra banda, amb el proveïment d'aquests serveis es genera activitat econòmica, es crea ocupació i augmenten els ingressos fiscals. A més, s'estalvien despeses per prestacions d'atur i despeses sanitàries en la mesura que es fa prevenció de malalties i descompensacions de la salut d'aquestes persones més fràgils i que situacions que fins ara eren ateses en hospitals passen a ser ateses per centres residencials.

En primer lloc, calen **serveis d'atenció domiciliària** per a persones amb un grau de dependència baix o moderat. Es tracta de persones que, pel seu nivell de dependència poden continuar vivint a les seves llars però que necessiten ajuda per a la realització d'algunes tasques quotidianes. Aquest tipus de servei són molt interessants en la mesura en què, sovint, es tendeix a l'ingrés en residències de persones que podrien continuar a casa

seva amb una ajuda d'aquest tipus. D'aquesta manera no es produeix el desarrelament de la persona, que pot continuar vivint en el seu entorn social, i s'eviten situacions de desorientació que moltes vegades es produeixen en sortir de l'entorn habitual. A més, aquesta opció resulta més eficient econòmicament que el trasllat a una residència i suposa la creació de llocs de treball que no requereixen qualificacions excessivament elevades en la mesura en què, en la majoria de casos, es tracta de feines relacionades amb les tasques domèstiques quotidianes, si bé cal incidir en la necessitat d'una adequada formació d'aquests/es treballadors/es en l'atenció a la vellesa i en la cura de persones amb discapacitats.

D'altra banda, l'establiment d'una **xarxa de centres de dia** també resultarà molt positiva en l'atenció a les persones dependents. Aquests centres s'haurien d'adreçar a persones amb un grau de dependència tal que l'ajuda a domicili ja no els resulta suficient. La persona acudeix al centre durant la major part del dia i després es traslladada al seu domicili on passa la nit amb la seva família o amb un ajut de teleassistència si viu sola. El centre de dia permet que aquestes persones gaudeixin d'unes atencions adequades a la vegada que no queden aïllades en la mesura en què al centre estan en contacte amb d'altres individus en situacions similars a la seva, a la vegada que no perden el seu arrelament familiar i el seu entorn habitual.

Els **habitatges assistits** també són una bona opció. Són habitatges per a persones amb un grau de dependència moderat, és a dir, per a persones que encara són capaces de valer-se per si mateixes. Es tracta d'habitatges que han de donar resposta a les necessitats de les persones dependents, especialment pel que fa als problemes de mobilitat que poden patir. D'altra banda, aquests habitatges han de comptar amb l'existència de serveis sociosanitaris comuns. Aquest tipus de servei permet que les persones amb un grau de dependència baix i moderat puguin mantenir la seva independència a la vegada que es troben ateses de manera correcta i la seva qualitat de vida no es veu afectada. En aquesta mateixa línia, s'han de potenciar plans per adaptar les llars de persones amb graus baixos de dependència a les seves necessitats i fer-los accessibles.

Pel que respecta a les persones amb un grau de dependència elevat, s'ha de potenciar una **xarxa de residències**. D'aquesta manera es poden proporcionar a aquestes persones les contínues atencions que necessiten. En aquest punt també cal referir-se a la xarxa hospitalària, ja que, sovint es fa un ús incorrecte d'aquesta que acaba prestant serveis d'atenció contínua per la manca de centres residencials. En el cas de situacions de persones amb un grau sever de dependència és necessària una **coordinació molt bona que permeti un pas fluid de les situacions en què es requereix assistència sanitària (ingrés hospitalari o en un centre sociosanitari) a les situacions en què es requereixen cures no sanitàries (ingrés en residència)**. Així, s'aconsegueix no malbaratar recursos i un alleujament de la demanda de llits als hospitals en deixar lliures unes places ocupades, fins aleshores, de manera innecessària.

Pels casos en què la família de la persona dependent hagi decidit continuar fent-se'n càrrec de la seva cura, amb la formació i el suport adequat a les necessitats, cal proporcionar serveis de descans per a caps de setmana i per a èpoques de vacances. A través d'aquest servei es proporcionen, de manera ocasional, bé serveis d'atenció domiciliària, bé serveis de residència a la persona dependent per tal de proporcionar un període de repòs a la família cuidadora.

Per tal d'assolir els objectius bàsics que es persegueixen amb la creació d'aquests serveis és necessari que es donin tots de forma paral·lela perquè es tracta de serveis, en moltes ocasions, complementaris que responen a diferents situacions personals i a diferents graus de dependència. Així, en cas de produir-se el pas d'un grau a altre de dependència no s'incorreria en una insuficiència en la cobertura i en la conseqüent desprotecció de les persones dependents.

Però les polítiques per a la gent gran no són únicament les d'atenció a la dependència. La major esperança de vida comporta les possibilitats de gaudir d'una vellesa amb plenitud. D'una **vellesa activa**. Gaudir del temps lliure, de les relacions personals, poder jugar i conviure amb els/les nets/es (fins i tot poder fer allò que no varen poder fer amb els/les fills/es quan eren petits/es), portar a terme accions de voluntariat i de solidaritat, donar suport a la família en tasques quotidianes, participar en els moviments associatius de gent gran i del propi barri, ... És per això que la gent gran ha de tenir veu i ha de poder participar en les decisions que els afecten. Ha de comptar en la vida social en peu d'igualtat a la resta de persones i, sobretot, ha de poder opinar i participar en el disseny de les polítiques que afecten més directament el col·lectiu (gestió de casals, serveis municipals, espais urbans, eliminació de barreres, atenció sanitària, ...).

5.4 La protecció social contra la pobresa

Les noves formes de pobresa

A Catalunya existeixen més de 700.000 persones en situació de pobresa, i unes 319.000 llars, el 15,2% del total. Aquest percentatge s'ha mantingut gairebé igual en els darrers 10 ó 15 anys, de manera que si bé podem dir que la situació de pobresa no ha empitjorat, tampoc hem aconseguit reduir-la.

Per una altra banda, en els darrers anys s'ha produït en la nostra societat un canvi en les formes de pobresa. Cada cop més la pobresa i l'exclusió afecten a persones més joves. Les persones en situació d'atur de llarga durada, les famílies monoparentals (normalment encapçalades per

dones) i els immigrants són col·lectius especialment afectats per la pobresa actualment.

Les respostes a aquesta situació han de tenir un caràcter global i transversal que permeti fer front a la multiplicitat de causes que la provoquen, però també que permeti prevenir situacions futures de pobresa i exclusió entre els col·lectius amb major risc. Així, s'han d'adreçar mesures a la formació de persones en situació d'exclusió per tal de possibilitar la sortida de la pobresa a través de l'ocupació. D'altra banda, també s'ha de garantir l'accés al sistema sanitari, especialment important per aquelles persones en què la situació de pobresa té el seu origen en problemes de salut. Finalment s'ha d'assegurar que els/les fills/es i les persones dependents d'altres en situació de pobresa puguin accedir al sistema educatiu (per garantir la igualtat d'oportunitats), així com assegurar l'habitatge a partir d'habitatge social de lloguer que els permeti un habitatge en condicions dignes a uns preus acords amb la seva situació personal.

Renda Bàsica: perspectives i limitacions

La Renda Bàsica s'ha convertit en una proposta molt present en el debat polític i social en els darrers temps. Es tracta d'un mecanisme de caràcter bastant genèric que es basa en l'establiment d'una Renda Bàsica de Ciutadania. Aquesta Renda Bàsica estaria garantida per l'Estat i la percebrien la totalitat dels/de les ciutadans/es independentment del seu nivell d'ingressos, del seu patrimoni i dels seus recursos econòmics i financers.

El principal avantatge d'aquesta proposta rau en el fet que suposaria una **millora de la situació econòmica de tots/es els/les ciutadans/es però, especialment, dels/de les més pobres**. La millora de la seva situació suposaria, sobretot, que no es trobarien tan condicionats per la manca de recursos en les seves relacions amb la resta d'agents socials i econòmics i, en conseqüència, el seu poder de pressió seria major obtenint, d'aquesta manera, un resultat més favorable en aquestes relacions o negociacions. En el cas concret de les persones assalariades, el fet de posseir una renda independentment del treball desenvolupat provocaria la no acceptació d'unes condicions de treball tan precàries com moltes de les quals es donen actualment. Per tant, podríem dir que es produiria un augment en la llibertat dels individus amb menys recursos econòmics.

No obstant, el fet que la renda fos la mateixa per a tothom no la convertiria en un instrument per a la reducció de les desigualtats. La renda bàsica té sentit en la mesura que defineix una **renda mínima que caldria garantir a tothom que tingui uns ingressos inferiors**, però no en la mesura que sigui una renda a garantir a tothom al marge dels seus ingressos.

Els/les socialistes apostem per un política d'igualtat d'oportunitats com el millor dels instruments possibles per acabar amb les desigualtats relacionades amb l'origen social de les persones. Entenem que la igualtat

d'oportunitats és un instrument molt més equitatiu i eficient. Per aquest motiu defensem una política centrada en la prestació de serveis socials. Creiem que la prestació de serveis fomenta la solidaritat entre els diferents grups socials i la responsabilitat social davant d'uns recursos comuns però limitats que cal emprar amb criteris de sostenibilitat.

VI. Propostes per a una nova política de benestar

1. Plantegem una **modernització de l'Estat del Benestar** que garanteixi uns elevats nivells de vida a tots/es els/les catalans/es. El model de benestar ha de canviar si volem que els reptes del nou context no afectin la qualitat de vida a Catalunya. La modernització ha d'implicar millores de les prestacions i del funcionalment de l'Estat del Benestar, amb augments de l'eficàcia i de l'eficiència.
2. Apostem per un **Estat del Benestar centrat en les inversions**. Cal un pas més en la configuració del nostre Estat del Benestar, anar més enllà de l'Estat com a protector de les persones i com a regulador de les conductes. Es tracta d'un Estat que proporciona instruments als/a les ciutadans/es perquè les seves necessitats bàsiques restin cobertes a la vegada que respecta la seva autonomia i la seva capacitat de decisió.
3. Plantegem un Estat del Benestar que tingui com a objectiu principal la promoció de la **igualtat d'oportunitats**. La garantia de les mateixes oportunitats per a tothom és fonamental per tal que cadascú pugui triar la seva opció de vida independentment de factors aliens a la pròpia voluntat.
4. La **corresponsabilitat** ha de caracteritzar la utilització que la ciutadania faci dels serveis públics. Les limitacions d'instruments i recursos a què, de manera inevitable, hem de fer front ens forcen a una actitud responsable per tal d'assegurar la permanència del nostre model de benestar.
5. La **qualitat dels serveis** resulta indispensable en el nostre projecte de benestar. Uns serveis públics d'una elevada qualitat són una característica clau d'un Estat del Benestar fort i modern i, alhora, suposen una ciutadania que gaudeix d'uns elevats nivells de vida.
6. L'Estat del Benestar té com a principal raó de ser la resposta a les necessitats bàsiques de la ciutadania. És per això que apostem per un model de benestar en què la **persona sigui l'eix central del sistema**. Unes prestacions públiques en què les necessitats de la persona siguin la clau del seu disseny i del seu funcionament.
7. Proposem un sistema caracteritzat per una elevada **flexibilitat**. Davant la complexitat creixent de la nostra societat cal un Estat del Benestar capaç d'adaptar-se a les necessitats diverses que poden sorgir en el seu si. La resposta adient a les necessitats de les persones passa per la seva adequació a demandes diferents en una situació de canvi constant.
8. Entenem que el nostre Estat del Benestar ha de presentar un elevat component preventiu que només és possible si actua seguint els **principis d'agilitat i de reactivitat**. Tant el manteniment com el reforçament del nostre model de benestar passen, necessàriament,

per l'assoliment d'aquests principis en el funcionament quotidià de l'Estat del Benestar.

9. Proponem un Estat del Benestar de caire eminentment democràtic. Per tant, la **transparència** en la gestió i la **participació** de ciutadania en el disseny i funcionament dels serveis són factors clau del nostre projecte de benestar.
10. Defensem un **augment de la despesa pública per alumne/a** a Catalunya que, actualment, és clarament inferior a la mitjana d'Europa. L'augment d'aquesta despesa és imprescindible si volem que el nostre sistema garanteixi, de manera efectiva, la igualtat d'oportunitats entre la ciutadania.
11. El context canviant i divers que caracteritza la societat actual fa necessàries **respostes particulars** a les diferents demandes educatives. Així, propugnem l'abandonament de solucions generalistes per adaptar-nos a les diferents necessitats sorgides segons el territori, el sector i l'oferta.
12. Apostem per un **aprofundiment en l'aplicació del Pacte Nacional per l'Educació**. Hem de continuar avançant per tal d'aconseguir una major qualitat educativa per a tothom.
13. Hem de continuar amb la política **d'extensió de la xarxa d'escoles bressol** impulsada des del govern de la Generalitat. Resulta fonamental un augment del número de places d'educació de 0 a 3 anys tant per la igualtat d'oportunitats dels infants com pel foment de la conciliació entre la vida laboral i la personal.
14. **L'extensió efectiva de l'èxit escolar per a tothom** és el principal objectiu del nostre sistema educatiu. Hem d'impulsar mesures estrictes per incrementar els nivells d'èxit en totes les capes de la població, assegurant accions d'orientació i acompanyament a tot l'alumnat que ho necessiti per tal d'evitar greuges en la seva posterior incorporació al mercat laboral, i amb programes d'intervenció i de treball conjunt escola-comunitat i famílies.
15. Aconseguirem fer realitat, amb mesures de govern decidides i amb una inequívoca voluntat política de les diferents administracions públiques, la implantació de polítiques de proximitat en l'educació. Situem en l'eix de l'educació el triangle format per **formació, territori i teixit econòmic**.
16. Defensem un **augment de la despesa pública sanitària** per assegurar un bon funcionament i la **millora de la qualitat** del sistema sanitari català, caracteritzat per un finançament públic i una provisió diversa. En aquest sentit, creiem que és necessari un augment de la despesa pública en salut des dels 1.000 euros actuals per persona i any a 1.500 euros per persona i any.

17. Entenem que la millora del sistema sanitari català passa, inevitablement, per la seva **humanització i personalització**. És a dir, els serveis sanitaris han de tenir com a principal prioritat l'atenció a les necessitats de pacient.
18. El dèficit del sistema sanitari, en bona mesura conseqüència de l'augment del nombre d'usuaris/àries, ens aboca a la **millora en la gestió dels recursos**, així com a la **racionalització de la despesa** per tal d'assegurar la seva **sostenibilitat**.
19. Hem d'aconseguir l'equilibri entre la **solvència financera** del nostre sistema de pensions i **l'ampliació solidària de l'Estat del Benestar**. Aquest equilibri resulta imprescindible per a la sostenibilitat del sistema. Tanmateix cal intensificar els esforços per tal d'assolir un nivell digne de totes les pensions.
20. Apostem per un **increment tant de les taxes d'activitat** com de les **taxes d'ocupació** per continuar augmentant, d'aquesta manera els recursos de la Seguretat Social i assegurar-ne el seu manteniment en el futur.
21. Proposem un **model de jubilació gradual i flexible**, capaç d'adaptar-se a les necessitats dels/de les treballadors/es i de fer possible una transició plàcida a la jubilació.
22. Defensem la **inversió en sectors productius intensius en capital i d'elevat valor afegit** que suposin augments significatius de la **productivitat**, de manera que es generin increments constants del PIB i que es creïn llocs de treball.
23. És necessària la **modernització i extensió** del sistema de serveis socials per tal de fer front de manera adequada al sorgiment de noves necessitats i de noves demandes de benestar en una societat cada vegada més diversa.
24. Proposem la **universalització dels serveis socials** que fins ara només cobrien la part més desfavorida de la societat. Tots/es els/les catalans/es han de tenir dret a les prestacions de benestar que han d'estar assegurades com a **dret de ciutadania**. La garantia d'uns nivells comuns de benestar farà de la justícia social un dels elements definidors de la nostra societat.
25. Apostem per **incrementar el catàleg de serveis socials**. Per aconseguir un sistema de serveis socials veritablement desenvolupat cal ampliar les prestacions que han d'estar definides de manera clara i graduades d'acord a la seva importància.
26. Entenem que les **polítiques d'integració de la immigració** són claus per a la cohesió de la nostra societat. Per aquest motiu, creiem que és necessari continuar aprofundint en aquest tipus de polítiques en què els serveis socials tenen un paper molt destacat.

27. Defensem un increment de les **polítiques de suport a les famílies**, especialment els **ajuts econòmics**. Continuarem treballant per fer possible la conciliació de la vida laboral i familiar, així com la plena integració de la dona en el mercat de treball amb igualtat d'oportunitats.
28. La garantia de la **independència i de l'emancipació dels/les joves** ha de ser l'objectiu central de les polítiques de joventut. Entenem que és necessari impulsar mesures per tal que els/les joves puguin decidir el seu projecte de vida sense constreyniments aliens a la seva voluntat.
29. Les polítiques de protecció de la infància i l'adolescència han de tenir com a eix central el **valor dels infants per a la societat**. La prevenció i protecció de situacions de risc han de ser elements fonamentals.
30. Propugnem la **universalització dels serveis d'atenció a la dependència** com a dret de ciutadania. L'extensió d'aquests serveis a tothom resulta imprescindible en la nostra voluntat d'extensió i modernització de l'Estat del Benestar.
31. Per tal d'arribar a poder garantir a tothom que ho necessiti la protecció i suport davant de les situacions de dependència caldrà invertir en la creació i desenvolupament d'una **xarxa de serveis d'atenció a la dependència** (residències, centres de dia, pisos amb serveis per a gent gran dependent, equips d'atenció domiciliària...).
32. Destaquem el **paper clau del Tercer Sector** en el nou sistema de serveis socials. Caldrà fer un gran pas endavant en l'adaptació i la consolidació del Tercer Sector per tal que pugui portar a terme de manera eficient la seva tasca, amb el suport i finançament adequats.
33. El caràcter de prevenció i la continuïtat assistencial són fonamentals en l'atenció a la dependència. Per aquest motiu, entenem que una **acció sociosanitària integrada** és essencial en la protecció social de la dependència.
34. Apostem per assegurar el **caràcter públic del finançament** dels serveis a persones que pateixen alguna discapacitat com a mesura bàsica contra la discriminació que acostuma a patir aquest col·lectiu.
35. Defensem la gran importància d'un sistema modern i extens **d'atenció domiciliària** en la cura de la gent gran. Entenem que l'atenció domiciliària és una eina bàsica per garantir la qualitat de vida i l'autonomia de les persones grans i de les persones amb discapacitats.
36. Entenem que és necessària una **major coordinació entre l'assistència sanitària i l'assistència no sanitària** en l'atenció a les persones grans, tant per millorar el funcionament del sistema com per millorar l'atenció personal.

37. En la prevenció de la pobresa apostem per una **renda mínima** que complementi els ingressos d'aquelles persones que no arribin a un determinat nivell d'ingressos bàsic per viure de manera digna. És per això que, en la nostra voluntat d'assegurar una renda mínima garantida, no té sentit una renda per a tothom independentment dels seus ingressos.
38. L'**equitat** ha d'estar molt present en el nostre model de benestar. En la nostra voluntat de construir una societat més justa aquest ha de ser un criteri fonamental en les actuacions dels diferents àmbits de l'Estat del Benestar.
39. Entenem que un Estat del Benestar desenvolupat és indispensable si volem que la Catalunya del segle XXI es caracteritzi per la **justícia**, la **solidaritat** i la **cohesió social**.

Tots aquests compromisos han d'organitzar-se de cara a aconseguir els objectius establerts en aquesta ponència. El Partit dels Socialistes de Catalunya vol establir-los com a bases per un compromís profund i convençut amb la modernització del nostre sistema de benestar. I per això, cal establir un període de 10 anys al final del qual s'han de poder haver assolit els següents grans avenços:

1. Una extensió ampla i efectiva del dret a la protecció per a tots/es els/les ciutadans/es de Catalunya.
2. Un increment de la inversió que sigui paral·lel a la millora de la seva eficiència i de la seva sostenibilitat.
3. L'aplicació de les reformes socials que permetin fer del sistema de benestar de Catalunya un dels més avançats del món.